

## Η περιφρονημένη ευχρηστία

Του Πασχου Μανδραβελη

Ελάχιστοι έχουμε προσέξει ότι τον τελευταίο καιρό τα μπουκάλια των καλλυντικών παράγονται... αναποδογυρισμένα. Ο κλασικός τύπος, που ίσχυε για πολλούς αιώνες και ήθελε τη βάση του μπουκαλιού κάτω και το πόμα πάνω ανατράπηκε, γλιτώνοντας τον καταναλωτή από την περιττή σπατάλη του προϊόντος ή πολύ κόπο να βγάλει τα υπολείμματα του προϊόντος κόβοντας το πλαστικό μπουκάλι κ. λπ. Αυτή η μικρή εξέλιξη στο πακετάρισμα των προϊόντων είναι οικολογική και οικονομική λύση. Πρώτα απ' όλα, όμως, είναι μια μεγαλοφυής ιδέα, που γεννήθηκε σε ένα ταπεινό τμήμα μάρκετινγκ κάποιας εταιρείας: όλοι έβλεπαν το μπουκάλι όρθιο, όλοι ήξεραν την ταλαιπωρία και τη σπατάλη, ένας σκέφτηκε την απλή αλλά ριζοσπαστική λύση, να φτιάξει το μπουκάλι ανάποδα. Και φυσικά, ακολούθησε ολόκληρη η βιομηχανία καλλυντικών.

Αυτές οι μικρές και συνάμα μεγαλοφυείς ιδέες είναι που φτιάχνουν αυτοκρατορίες. Πολλές φορές γεννώνται μέσα σε μεγάλες εταιρείες, αλλά περνούν απαρατήρητες. Όπως έλεγε και ο θεωρητικός της πληροφορικής Alan Key, «όταν μια εταιρεία είναι τόσο μεγάλη ώστε να έχει τμήμα έρευνας και ανάπτυξης (R&D), είναι εξίσου μεγάλη για να το περιφρονεί». Αυτή ήταν η περίπτωση της Xerox όταν την επισκέφθηκε ο νεαρός Στιβ Τζομπς. Το τμήμα R&D της γιγάντιας εταιρείας φωτοαντιγραφικών είχε σκεφθεί και κατασκευάσει το σύστημα λειτουργίας των υπολογιστών με τα παράθυρα και το ποντίκι. Το επιτελείο της Xerox δεν κατάλαβε ότι έχουν στα χέρια τους το λειτουργικό σύστημα του αιώνα. Θεωρούσαν ότι σπατάλησαν εκατομμύρια για να φτιάξουν ένα ακριβό παιχνιδάκι, που χρησίμευε μόνο για να το δείχνουν στους επισκέπτες της εταιρείας. Θα χάρηκαν πολύ όταν κάποιοι απερίσκεπτοι πιτσιρικάδες ζήτησαν να αγοράσουν τα δικαιώματα έστω για πενταροδεκάρες. Από εκεί ξεπήδησε το πιο εύχρηστο λειτουργικό σύστημα όλων των εποχών, που ακόμη και η... Xerox χρησιμοποιεί στα κομπιούτερ της.

Το ζήτημα της ευχρηστίας είναι κομβικό, όχι μόνο για τις εταιρείες που πωλούν προϊόντα, αλλά και για την καθημερινή μας ζωή. Περιγράφηκε κατά τον καλύτερο τρόπο από την πρώτη διαφήμιση του Macintosh το 1984. «Τον παλιό καιρό, πριν από το 1984, δεν ήταν πολλοί εκείνοι που χρησιμοποιούσαν υπολογιστή. Για ένα πολύ απλό λόγο: ελάχιστοι ήξεραν τον τρόπο και ελάχιστοι ήθελαν να μάθουν. Αυτό σήμαινε ατελείωτες ώρες σε σεμινάρια υπολογιστών· να σε παίρνει ο ύπνος πάνω από τα εγχειρίδια ή να ξενυχτάς απομνημονεύοντας εντολές, τόσο πολύπλοκες, που έπρεπε να είσαι υπολογιστής για να τις κατανοείς...». Ετσι, κάποιοι μηχανικοί πληροφορικής είχαν μια έξυπνη ιδέα: «Αφού οι υπολογιστές είναι τόσο έξυπνοι, δεν θα ήταν πιο λογικό να διδάξουμε τους υπολογιστές πώς λειτουργούν οι άνθρωποι, αντί να διδάσκουμε τους ανθρώπους πώς λειτουργούν οι υπολογιστές;». Ετσι έφτιαξαν «έναν υπολογιστή τόσο εύκολο στη χρήση, που οι άνθρωποι ήξεραν ήδη πώς να τον χρησιμοποιούν. Τον αποκαλούν Macintosh»...

### Παγκόσμια Ημέρα και στην Ελλάδα

Υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι σε όλες τις επιχειρήσεις πλέον που ελέγχουν κάθε λειτουργία των προϊόντων, προσπαθώντας να βρουν αυτές τις απλές και μεγαλοφυείς

ιδέες που θα κάνουν τη ζωή των ανθρώπων πιο εύκολη και τις εταιρείες τους πιο πλούσιες. Η ευχρηστία έχει να κάνει πλέον με τα πάντα, από τη σχεδίαση των σελίδων του Διαδικτύου μέχρι το αμπαλάζ των προϊόντων. Είναι μια χρυσότοκος έννοια, με τζίρο δισεκατομμυρίων και έχει πλέον και τη δική της ημέρα, την 14η Νοεμβρίου ([www.worldusabilityday.org](http://www.worldusabilityday.org)). Φέτος, το ενδιαφέρον της διοργάνωσης εστιάζεται στο θέμα «Σχεδιάζοντας για έναν Βιώσιμο Κόσμο» και μας προτρέπει να κοιτάξουμε όλα τα προϊόντα και όλες τις υπηρεσίες με μια νέα ματιά: κτίρια, δρόμους, ψηφιακά προϊόντα, ιστοσελίδες, ιατρικές υπηρεσίες ή συστήματα εξυπηρέτησης του κοινού – σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους: είναι φιλικά προς τον χρήστη και το περιβάλλον;

Το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Επικοινωνίας και το Εργαστήριο Νέων Τεχνολογιών στην Επικοινωνία, την Εκπαίδευση και τα ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών διοργανώνουν για τρίτη συνεχόμενη χρονιά τις Ημέρες Ευχρηστίας και Προσβασιμότητας, οι οποίες για φέτος θα εορταστούν με διήμερο εκδηλώσεων στον Πολυχώρο ΑΠΟΛΛΩΝ της Νομαρχίας Πειραιά στις 11 και 12 Νοεμβρίου 2009 ([www.media.uoa.gr/usability](http://www.media.uoa.gr/usability)).

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Ινστιτούτου, καθηγητή κ. Μιχάλη Μειμάρη, «το απόγευμα της πρώτης ημέρας, ειδικοί από τον πανεπιστημιακό χώρο θα συζητήσουν δημόσια και με το κοινό –φοιτητές, επαγγελματίες, ερευνητές, ενδιαφερόμενους και ευαισθητοποιημένους πολίτες– για την ανάγκη ευρύτερης εφαρμογής των εννοιών της ευχρηστίας και της προσβασιμότητας στην πράξη, αναλύοντας επιμέρους όψεις και εφαρμογές των δύο αυτών εννοιών σε θέματα προσαρμοστικότητας, κινητών υπηρεσιών και συλλογικών μέσων στον ψηφιακό κυρίως κόσμο. Στη συνέχεια, θα γίνει η παρουσίαση της πρώτης έκδοσης των Προδιαγραφών Ευχρηστίας Ιστοχώρων, καθώς και νέας βιβλιογραφίας που εμπλουτίζει τον σχετικό προβληματισμό. Τέλος, θα παρουσιαστούν και θα σχολιαστούν μελέτες περίπτωσης και καλές πρακτικές από την ελληνική πραγματικότητα. Τη δεύτερη ημέρα θα επιχειρήσουμε να αφογκραστούμε, μέσω ομάδων εστίασης (focus group), τις απόψεις, τα ενδιαφέροντα, τις αντιρρήσεις, τις προσδοκίες και τις ανάγκες των Ελλήνων και Ελληνίδων της τρίτης ηλικίας στη σχέση τους με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, σε μια προσπάθεια μύησης και εξοικείωσής τους με τις χρήσεις των τεχνολογιών αυτών και την προστιθέμενη αξία που μπορούν να αντιπροσωπεύουν».

## **Info**

- Ουίλιαμ Σάιμον - Γιανγκ Τζέφρι, «Icon, Στιβ Τζομπς», εκδόσεις Ωκεανίδα

- Πάσχος Μανδραβέλης, «Ιστορία των υπολογιστών», εκδόσεις Καστανιώτης

Ημερομηνία : 08-11-2009

Copyright: <http://www.kathimerini.gr>